

2005. június 9., csütörtök

P6\_TA(2005)0237

## Az ENSZ reformja

### Az Európai Parlament állásfoglalása az ENSZ reformjáról

Az Európai Parlament,

- tekintettel az EU és az ENSZ közötti kapcsolatokról 2004. január 29-én kiadott közleményére <sup>(1)</sup>,
  - tekintettel a „Biztonságosabb világ: közös felelősségünk” című, az ENSZ veszélyekkel, kihívásokkal és változásokkal foglalkozó magas szintű munkacsoportjának 2004. december 1-jei jelentésére,
  - tekintettel az ENSZ Millenium Projektje „Beruházás a fejlesztésbe: gyakorlati terv a Millenniumi Fejlesztési Célok elérésére” című 2005. január 17-i jelentésére,
  - tekintettel az ENSZ főtitkárának „Nagyobb szabadság: útban a fejlődés, biztonság és az általános emberi jogok felé” című 2005. március 21-i jelentésére,
  - tekintettel eljárási szabályzata 103. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel a magas szintű munkacsoport jelentése több mint száz ajánlást tesz az ENSZ-re vonatkozó változtatásokat és reformszükségeket illetően, annak érdekében, hogy kezelni tudják a kihívásokat és veszélyeket a szegénységtől kezdve a fertőző betegségeken, a környezeti károkon és a polgári erőszakos cselekedeteken át a terrorizmusig, a tömegpusztító fegyverekig és a nukleáris terjeszkedés megállításáig; mivel a főtitkár jelentése hangsúlyozza és jóváhagyja ezen ajánlások többségét,
- B. mivel a magas szintű munkacsoport jelentése új elképzelést fogalmaz meg a kollektív biztonságról és kitér az egész világon érezhető nemzetközi békét és biztonságot fenyegető főbb veszélyekre,
- C. mivel a főtitkár nézete szerint a magas szintű munkacsoport jelentésének ajánlásait követően az ENSZ politikáit és intézményeit sürgősen felül kell vizsgálni, hogy fel tudjon nőni az új veszélyeknek való megfelelés kihívásához és elkerülje a szétesést a tagországok közötti növekvő disszonancia és egyoldalú cselekedeteik ellenére,
- D. mivel a magas szintű munkacsoport jelentése világosan megállapítja, hogy a kényszer alkalmazása – ha egyáltalán szükséges – csak a legutolsó eszközként vehető be, amint azt a Biztonsági Tanács a kényszer alkalmazásának alapelveiről szóló állásfoglalásában többször megismétli, és egyértelműen helyesli azt a „kialakuló normát”, hogy létezik a védelemre vonatkozó kollektív nemzetközi felelősség a népiirtás és egyéb tömeges gyilkosságok, etnikai tisztogatások vagy a nemzetközi humanitárius jog súlyos megsértése esetén, amelyet a független kormányok nem tudtak vagy nem akartak megelőzni,
- E. mivel a valódi multilateralizmus a legmegfelelőbb eszköz a problémák és veszélyek kezelésére, melyekkel a nemzetközi közösség szembesül, feltéve, hogy erre alkalmas intézményeken, illetve hatékony döntéshozatali és végrehajtási folyamatokon alapul,
- F. mivel a főtitkár jelentése hangsúlyozza a cselekvés és az azonnali reform szükségességét, és számos elérhető, konkrét intézkedést mutat be, melyet 2005. szeptemberéig elfogadnak az állam- és kormányfők,
- G. mivel az EU tagállamainak élen kell járniuk a multilaterális egyezményekben való egyetemes részvétel biztosításának ösztönzésében;

(1) HL C 96. E, 2004.4.21., 79. o.

2005. június 9., csütörtök

**Kollektív biztonság a XXI. században: megelőzés, tudatosság és közös felelősség**

1. melegen üdvözi a főtitkár jelentését, amely a magas szintű munkacsoport jelentését követte, és határozottan támogatja az ezt alátámasztó, az ENSZ következetes és átfogó reformja iránti elkötelezettséget, melynek célja a szervezet átalakítása, hogy képes legyen megfelelni a világ új valóságának, és hatékonyabbá, méltányosabbá, hosszabb távúvá és átláthatóbbá váljon a XXI. századi kollektív biztonság biztosítása során; különösen üdvözi mindkét jelentés realisztikus szemléletmódját, amely a korábbi reformjavaslatoktól eltérően megfelelően egyesíti az elképzeléseket a konkrét, gyakorlatias cselekvési intézkedésekkel;
2. felhívja a Tanácsot, hogy teljes mértékben támogassa a Kofi Annan által előterjesztett reformjelentést és felkéri a luxemburgi elnökséget, hogy tevékeny részvételével segítse elő a konkrét ENSZ-reformokkal kapcsolatos közös uniós álláspontra vonatkozó tanácsi határozat megszületését;
3. egyértelműen helyesli azt a nézetet, hogy a fejlődés, a biztonság és az emberi jogok terén az előrelépéseknek párhuzamosan kell történniük és az ENSZ reformját nem szabad önmagában célnak tekinteni, hanem az új, bizonytalan globális környezetben veszélyben lévő politikai és biztonsági paraméterek és tényezők mélyreható elemzéséből fakadó elkerülhetetlen következménynek; ezért javasolja az ENSZ rendszerének és intézményeinek megerősítését, mivel ezek a legmegfelelőbb és egyedüli világméretű intézmények, melyek képesek lehetnek előmozdítani és biztosítani a kollektív biztonságot egyszerre törvényes és eredményes módon;
4. jóváhagyja az önvédelem és a kényszer alkalmazása, valamint a polgári lakosság védelmére vonatkozó felelősség – a magas szintű munkacsoport által az ENSZ Alapokmányának szellemével és megszövegezésével összhangban meghatározott – fogalmának szigorú behatárolását, és egyetért abban, hogy ez a meghatározás nem akadályozhatja meg a Biztonsági Tanácsot megelőző jellegű – és akár a múltbelinél is erőteljesebb megelőző jellegű – lépések megtételében, hiszen ez az egyetlen legitim testület, amely ilyen jellegű lépéseket tehet; emlékeztet arra, hogy a válságok elleni hatékony védelem csak akkor lehetséges, ha az ENSZ rendelkezik az ahhoz szükséges eszközökkel, hogy folyamatosan nyomon kövesse és megfigyelje azokat az etnikai, nyelvi vagy vallási feszültségeket, amelyek válságokat idézhetnek elő;
5. megismétli, hogy a kényszer alkalmazásának mérlegelésekor a Biztonsági Tanácsnak mindig számításba kell vennie a törvényesség öt kritériumát: a veszély komolyságát, a megfelelő célt, az utolsó eszközként való bevetést, arányos eszközöket és a következmények egyensúlyát; egyetért azzal, hogy a kényszer alkalmazásához és az arra való felhatalmazáshoz kapcsolódó elveket a Biztonsági Tanács állásfoglalásának kell meghatároznia; javasolja, hogy a Biztonsági Tanács kapjon lehetőséget arra, hogy eseti jelleggel, egy pontosan meghatározott helyzet korlátozott időre szóló vizsgálata céljából hatáskörét az ENSZ Alapokmány VII. fejezete értelmében egy elismert regionális szervezetre ruházza át;
6. támogatja a magas szintű munkacsoportnak a főtitkár jelentésében megerősített azon felhívását, hogy a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (NAÜ) kapjon nagyobb szerepet és megerősített eszközöket – az ellenőrző hatóságának megerősítését is beleértve – a nukleáris fegyverek elterjedése elleni küzdelemhez és az atom-, biológiai és vegyi (ABC) fegyverek használatának megelőzéséhez; határozottan támogatja a tagországokhoz intézett azon felhívást, hogy kötelezzék el magukat az atomsorompó egyezmény, a biológiai és toxinfegyver-tilalmi egyezmény és a vegyifegyver-tilalmi egyezmény valamennyi cikkének betartása mellett annak érdekében, hogy tovább erősítsék a nukleáris fegyverek leszerelése és a fegyverzetcsökkentés multi-laterális kereteit, valamint az e területet érintő konkrét javaslatokat;
7. támogatja a békés felhasználási módok fejlesztéséhez szükséges üzemanyag-ellátás biztosítását, például egy olyan rendszerben, amelyben a NAÜ kezeskedne azért, hogy polgári felhasználás céljára piaci áron biztosít hasadóanyagot azon államoknak, melyek önként lemondanak a hazai urándúsító és plutónium-elkülönítő létesítmények kialakításáról;
8. támogatja az ENSZ-t egy terrorizmusellenes stratégia kialakításában, amely tiszteletben tartja az emberi jogokat és a jogállamiságot, bevonja a polgári társadalmat, a terroristáknak való menedéknyújtástól és a terrorizmus támogatásától való eltántorítás öt pillérére alapul, elzárva a terroristákat a pénzügyi és anyagi forrásoktól, elrettentve a tagországokat a terrorizmus támogatásától, fejlesztve a tagországok kapacitását a terrorizmus elleni harcban és megvédve az emberi jogokat;

2005. június 9., csütörtök

9. ennek kapcsán hangsúlyozza annak szükségességét, hogy a Terrorizmusellenes Bizottság (CTC) múltbeli munkájára alapozzanak és támogassák a Terrorizmusellenes Bizottság Végrehajtó Igazgatóságát (CTED) azon feladatában, hogy biztosítsa az ENSZ Biztonsági Tanácsának 1373. (2001) számú határozata által előírt kötelezettségek betartását;

10. várja az ENSZ Közgyűlésének következtetéseit a terrorizmusról szóló, egyértelmű és közösen elfogadott meghatározáson alapuló átfogó egyezményről, amely tiszteletben tartja az emberi jogokat és a demokratikus szabadságjogokat, utalást tartalmaz többek közt az 1999-ben aláírt, a terrorizmus finanszírozásának visszaszorításáról szóló egyezményben, illetve az ENSZ Biztonsági Tanácsának 1566 (2004). számú határozatában foglalt meghatározásokra, továbbá megismétli, hogy a 12 korábbi terrorizmusellenes egyezményben felsorolt cselekmények maguk is terrorcselekményeknek tekintendők, leszögezve, hogy a nemzetközi jog értelmében is bűncselekménynek minősülnek; valamint bátorítja a hatékonyabb együttműködést egyéb prioritási területeken, mint például a szervezett bűnözés elleni harc és a kézi és könnyű lőfegyverekkel történő illegális kereskedelem, illetve a taposóaknáktól való teljes mentesítés;

11. teljesen azonosul azzal a szükséglettel, hogy a fejlett államoknak aktívabban kell részt venniük a világszerte folyó békefenntartási műveletekben, ezért felhívja az EU tagállamait, hogy tegyenek nagyobb erőfeszítéseket arra, hogy a hadseregeket szervezzék békés műveletek végrehajtására alkalmas egységekbe, illetve kontingenseket helyezzenek készenlébbe az ENSZ céljaira; kijelenti elkötelezettségét, mind a konfliktus megelőzés, mind a konfliktus utáni béketeremtés megerősítésére megfelelő parancsokkal ellátott, elegendő kapacitással bíró és megfelelő képzettségű békefenntartók biztosításával a meghatározott feladatok végrehajtása és a polgári és humanitárius válságok elkerülése érdekében; egyetért azzal a felvetéssel, hogy a regionális szervezetek által végrehajtott békefenntartási műveletekre a Biztonsági Tanácsnak kell felhatalmazást adnia;

#### ***Nélkülözés helyett szabadság: az ENSZ megújult fejlesztési politikájával kapcsolatos közös és kiegyensúlyozott elképzelés***

12. megragadja ezt a lehetőséget, hogy minden érintett szereplőt felhívjon arra, hogy tegyen meg mindent a Millenniumi Fejlesztési Célok elérése érdekében; hangsúlyozza, hogy ezen célokban foglalt fejlesztési reformokat és célokat a kollektív biztonság és intézményi reform területén tett reformtörekvésekkel összhangban kell megvalósítani; meg van győződve arról, hogy csak az ENSZ egész rendszerének alapos és kiegyensúlyozott reformja által érhető el jobb észak-déli egyensúly az ENSZ-en belül, ami ugyanakkor növelni fogja az ENSZ elfogadottságát és legitimitását tagországai által;

13. emlékeztet arra, hogy az adományozó országok által a fejlesztésfinanszírozás irányában tett korábbi ígéreteket be kell váltani – különösen a HIV/AIDS, a malária és a tuberkulózis elleni küzdelemben történő előrelépés érdekében; megjegyzi e tekintetben, hogy az ENSZ egyes országokért felelős tagozatait meg kell erősíteni, az alkalmazottakat megfelelő módon kell képezni és megfizetni, és szorosan együtt kell működniük a nemzetközi pénzügyi szervezetekkel a Millenniumi Fejlesztési Célok elérése érdekében;

14. hangsúlyozza a tudományos kutatás és fejlesztés további támogatásának szükségességét, a környezeti fenntarthatóság biztosítása és az éghajlatváltozás okozta kihívások kezelése érdekében, valamint azért, hogy megfelelő válasz születhessen a fejlődő országok speciális igényeire a mezőgazdaság, a természeti erőforrások és környezetgazdálkodás terén;

15. emlékeztet arra, hogy a sikeres partnerség alapja egy olyan kétirányú folyamat, amelyben a fejlődő országoknak erősíteniük kell kormányzati rendszerüket, küzdeniük kell a korrupció ellen, és a nemzeti fejlesztési stratégia hazai finanszírozási forrásait a lehető legmagasabb szintre kell emelniük, míg a fejlett országoknak a fejlesztési támogatások hatékonyabb elosztásával, piacaik elérhetőbbé tételével és adósságkönnyítéssel kell támogatniuk e törekvéseket;

16. helyesli azt a nézetet, hogy a gazdasági és társadalmi fejlődés, a biztonság, és az emberi jogok tiszteletben tartása és a környezet védelme teljes mértékben egymástól függő tényezők; hangsúlyozza, hogy a fejlesztés révén történő kockázatmegelőzés jelentősen csökkentheti a politikai, katonai, és terrorveszélyeket, amelyek a valós vagy vélt társadalmi egyenlőtlenségek, gazdasági igazságtalanságok és a környezetromlás eredményei; üdvözlö a magas szintű munkacsoport azon következtetését, miszerint a veszélyeknek nincs hierarchiája, és a különböző jellegű veszélyek nem különíthetők el egymástól; újból kijelenti, hogy a biztonsági kérdések szervesen kapcsolódnak a Millenniumi Fejlesztési Célok eléréséhez és megszilárdításához;

**2005. június 9., csütörtök**

17. teljes mértékben helyesli a főtitkár konkrét felhívásait ezen a területen, beleértve azokat, amelyek világos ütemterv meghatározására vonatkoznak annak érdekében, hogy a fejlett országok által nyújtott fejlesztési támogatások elérjék a bruttó nemzeti jövedelem 0,7 %-át, továbbá Afrika speciális szükségleteinek elismerését, a rövid távon is hatékony kezdeményezések sorának elindítását a Millenniumi Fejlesztési Célok megvalósulásának irányába történő határozott és gyors elmozdulás érdekében, és többek között az egészségügyi alapellátás igénybevételi díjainak és a tandíjak eltörlését;
18. támogatja a főtitkár jelentésében foglalt azon ajánlást, hogy erősítsék a nem állami szereplők hozzájárulását az ENSZ céljaihoz, beleértve a civil társadalom, a magánszektor és a nemzetközi szervezetek elszámoltathatóságának biztosítását is;
19. üdvözli a főtitkár jelentésében foglalt azon ajánlást, hogy szülessen megállapodás az éghajlatváltozás 2012 utáni kezelésének nemzetközi kereteiről, valamennyi nagyobb kibocsátó széleskörűbb részvételével, illetve valamennyi EU-tagállam esetében az időhöz kötött környezetvédelmi célok támogatásáról;
20. megerősíti, hogy az ENSZ döntéshozó szerveinek rendelkezniük kell a megfelelő hatáskörrel – és felelősséggel –, hogy meghatározzák a közérdekek fogalmát és e közérdekek szavatolására szabványokat határozzanak meg, valamint megőrzésükre és megvédésükre rendelkezéseket hozzanak, beleértve a kereskedelem és a környezetvédelem közötti kapcsolat egyértelműsítését célzó nemzetközi szabályok meghatározását annak érdekében, hogy biztosítsák a multilaterális környezetvédelmi megállapodások megőrzését a kereskedelmi szabályokkal szemben;

***Megújított intézmények a nagyobb reprezentativitás és hatékonyság érdekében***

21. ragaszkodik ahhoz, hogy az ENSZ egészének szükségszerű reformját semmiképpen sem határolhatja vagy árnyékolhatja be a Biztonsági Tanács különálló reformja és más intézményi kérdések, bár a szerkezetek és a munkamódszerek átgondolása a jobb képviselet és nagyobb hitelesség érdekében rendkívüli fontossággal bír; felhívja az ENSZ tagországait, hogy tegyenek meg mindent, hogy a Biztonsági Tanács új összetételéről való tárgyalások során felmerülő lehetséges nehézségek ne veszélyeztessék a reform egészét;
22. meg van győződve arról, hogy a Biztonsági Tanács reformját irányító központi tényezőik szükségszerűen a Tanács fennhatóságának, a valamennyi földrajzi területet képviselő jellegének és legitimitásának, valamint a nemzetközi béke és biztonság fenntartásában játszott elsődleges szerepének megerősítése; meg van győződve arról, hogy szükséges az ENSZ Biztonsági Tanácsa összetételének megváltoztatása oly módon, amely figyelembe veszi a nemzetközi rendszer megváltozott helyzetét, valamint a jelenlegi geopolitikai adottságokat azáltal, hogy a Tanácson belül növelik a fejlődő országok számát, biztosítják, hogy a tagok a fellépés szükségessége esetén hajlandóak és képesek cselekedni, továbbá hatékonyabb és átláthatóbb munkamódszereket alkalmaznak; úgy véli, hogy a magas szintű munkacsoport két javaslata (A és B modell) megfelelő módon tükrözi e jobb képviseletet, noha más reformjavaslatok is lehetségesek, és hangsúlyozza, hogy továbbra is célja az EU-nak, hogy az ENSZ Biztonsági Tanácsában egy helyet megszerezzen, mihelyt teljesülnek ennek politikai, alkotmányos és jogi feltételei;
23. tudomásul veszi azt a javaslatot, miszerint a Biztonsági Tanács összetételét új tagok hozzáadásával bővítenék a regionális csoportokból, köztük „Európából”; kifejezi azt a nézetét, miszerint ennek kapcsán az Uniónak jogi személyiséget és egy európai külügyminiszteri posztot teremtő európai alkotmányról szóló szerződéssel összeegyeztethető megfelelő megoldás az lenne, ha az EU egy állandó helyet kapna; felhívja a tagállamokat, hogy alaposan fontolják meg ezt a javaslatot, melynek célja Európa globális befolyásának megerősítése egységes és hatékony közös kül- és biztonságpolitika (KKBP) által;
24. mindazonáltal úgy véli, hogy a választott reformeljárástól függetlenül az „Európának” nyújtandó további helyek közül néhányat az EU-nak mint olyannak kell kapnia; ennek kapcsán felhívja az EU Tanácsát, hogy határozza meg azon EU-tagállamok kijelölésének módszerét, amelyek az EU képviseletére vonatkozó megbízatásukat az EU-tagállamokkal, a közös kül- és biztonságpolitika főképviselőjével vagy a későbbi külügyminiszterrel, a Biztonsággal és az Európai Parlamenttel szoros együttműködésben látják majd el mindaddig, amíg az önálló EU-hely feltételei nem teljesülnek;

2005. június 9., csütörtök

25. teljes mértékben támogatja a magas szintű munkacsoport jelentése javaslatát, miszerint be kellene vezetni a próbaszavazás mechanizmusát a Biztonsági Tanácsban, amely során a tagok a javasolt intézkedés kapcsán kérhetnék az álláspontok nyilvános közlését, a „nem” szavazatok nem bírnának vétóértékkel, és a zárószavazás sem lenne jogi értelemben kötelező érvényű, viszont nőne a vétófunkcióhoz társított felelősség;

26. határozottan támogatja az emberi jogok védelmének és elősegítésének megerősítését az ENSZ rendszerében, ami ez idáig, sajnos, az eredmények tekintetében nem mindig érte el a kívánatos hatékonyságot, és felhív az Emberi Jogok Főbiztossága valamennyi tagország általi megnövelt pénzügyi támogatására, valamint a főbiztos aktív bevonására a Biztonsági Tanács munkájába és tanácskozáiba; ennek kapcsán támogatja azt a javaslatot, hogy az emberi jogi főbiztos éves jelentést tegyen közzé, amely hozzáadott értéket teremt az ENSZ ajánlásainak látható volta tekintetében, és egyszersmind lehetővé teszi annak értékelését, hogy valamely állam milyen mértékben működik együtt az ENSZ mechanizmusaival;

27. támogatja az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága helyettesítését egy kisebb, állandó Emberi Jogi Tanáccsal, melyet közvetlenül választ a Közgyűlés – amelynek a tagok e testületbe való megválasztásakor olyan országokat kell választania, amelyek minden tekintetben tiszteletben tartják az emberi jogokat – megerősített többséggel, ami számára nagyobb demokratikus legitimitást és politikai tekintélyt fog biztosítani; támogatja, hogy az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága munkamódszerei közé vegyék fel a „szakértői értékelés” mechanizmusát, amely lehetővé teszi, hogy minden országot rendszeresen alávegyenek egy, az emberi jogok tiszteletben tartására vonatkozó értékelésnek; támogatja, hogy egy tagországnak az Emberi Jogi Tanácshoz való csatlakozását ahhoz a kötelezettséghez kössék, hogy a tagország folyamatosan alávesse magát az ENSZ mechanizmusainak és eljárásainak; úgy véli, hogy rendkívül fontos a független nem kormányzati szervezetek szerepének megerősítése az Emberi Jogi Tanácson belül, valamint hogy részvételükhöz a Nem Kormányzati Szervezetek Bizottságának reformja szükséges;

28. ismételtelen kijelenti, hogy teljes mértékben támogatja a Nemzetközi Büntetőbíróság munkáját és minden ENSZ-tagországot a vele való együttműködésre biztat; üdvözlí az emberi jogokra vonatkozó nemzetközi jog és a terrorizmusellenes intézkedések összeegyeztethetőségével foglalkozó külön előadó kijelölését; elismeri a Nemzetközi Bíróság jelentős szerepét, és támogatja a Bíróság munkájának megerősítését célzó eszközök fontolóra vételét;

29. teljes mértékben támogatja a magas szintű munkacsoport álláspontját, miszerint a főtitkár szerepét, mozgásterét és felelősségét növelni kellene a béke és biztonság területén; e vonatkozásban hangsúlyozza, hogy a főtitkárnak meg kell adni a megfelelő szabadságot, a megfontolás lehetőségét és a forrásokat ahhoz, hogy úgy szervezze munkakörnyezetének szerkezetét és jellemzőit, hogy az ENSZ igazgatása megfeleljen a reform célkitűzéseinek;

30. megdöbbenésének ad hangot azon vádak miatt, melyek szerint ENSZ-alkalmazottak nemi és fizikai erőszakot követtek el többek között a Kongói Demokratikus Köztársaságban, Boszniában és Koszovóban; elítéli, hogy a jelenlegi konfliktusok során nemi erőszak elkövetésében bűnös személyek ellen sem vádemelés nem történt, sem büntetést nem szabtak ki rájuk, és kéri az ENSZ-t, hogy oldja meg ezeket a problémákat, annak biztosítása érdekében, hogy az ENSZ továbbra is betölthesse az emberi jogok első számú védelmezőjének szerepét a világban;

31. üdvözlí azt a javaslatot, hogy egy Béketeremtő Bizottságot és egy Béketeremtést Támogató Hivatalt hozzanak létre az ENSZ Titkárságán belül, nemzetközi pénzügyi intézetek részvételével annak érdekében, hogy javuljon a szervezet hatékonysága a konfliktusokat követő béketeremtő tevékenység folytatása során, valamint a feldúlt nemzetek rendjének helyreállítása és újjáépítése során a megszűnt államokban; kéri egy civil békehadtest („felhárpások”) felállítását a nem katonai jellegű feladatok végrehajtására; hangsúlyozza annak szükségességét, hogy nagyobb védelmet biztosítsanak a humanitárius szereplők, valamint a sebezhető lakossághoz való biztonságos és akadálytalan hozzáférésük számára; hangsúlyozza, hogy a főtitkárnak további forrásokra van szüksége közvetítői tevékenységeihez („közbenjáró funkció”) és támogatja a Jogrend-támogatási Egység és a Demokrácia Alap létrehozását a jogrend és a demokrácia helyreállítására irányuló nemzeti törekvések támogatására;

**2005. június 9., csütörtök**

32. hangsúlyozza, hogy új lendületet kell adni a Közgyűlésnek a napirend megrövidítése és koncepciójának jobb megalkotása által annak érdekében, hogy gyorsan és hatékonyan kezelje a világot aktuálisan befolyásoló leglényegesebb kérdéseket, a bizottságok taglétszámának csökkentése és tevékenységük összpontosítása által annak érdekében, hogy javuljanak a testület egészének döntései és hitelessége; kéri olyan mechanizmusok kialakítását a Közgyűlésben, amelyek rendszeressé teszik a civil társadalommal folytatott párbeszédet;

33. kéri a Gazdasági és Szociális Tanács (ECOSOC) korszerűsítését, taglétszámának drasztikus csökkentését és döntéshozói hatáskörének megerősítését annak érdekében, hogy ez a testület egyenértékűvé válhasson a Biztonsági Tanáccsal a gazdaságot, a pénzügyeket, a fejlesztést, a biotechnológiát, a kommunikációs rendszereket, az etikát, valamint az éghajlatot és a biotópot fenyegető veszélyeket érintő kérdésekben; kéri a közvetlen és folyamatos konzultációs mechanizmus kialakítását a megújult ECOSOC és a Bretton Woods intézmények, illetve a Világkereskedelmi Szervezet (WTO) között, ami lehetővé teszi az ECOSOC számára, hogy hatékonyan értékelje az ENSZ fejlesztési menetrendjeinek előrehaladását és magas szintű fejlesztési együttműködési fórumként működhessen; kéri az ECOSOC égisze alatt működő különböző ENSZ-szervezetek jobb összehangolását lehetővé tévő mechanizmus kialakítását; támogatja a javasolt kétévenkénti magas szintű Fejlesztési Együttműködési Fórumot és az ECOSOC Végrehajtó Bizottság létrehozását;

34. úgy véli azonban, hogy a főtitkár jelentésében foglalt, a társadalmi-gazdasági területet érintő reformjavaslatok messze alulmúlják egy olyan testület igényeit, amely fontos fejlett és fejlődő országokat egyesít a kereskedelem, a pénzügyek, a környezet, illetve a gazdasági és társadalmi fejlődés közötti lényeges összefüggések megvitatása céljából; teljes mértékben támogatja első lépésként a magas szintű munkacsoport jelentése javaslatát, miszerint a G20 csoportot, amelyben az Európai Unió intézményes, míg a Nemzetközi Valutaalap és a Világbank hivatali tagok, vezetői csoporttá alakítanák, ahol a Világkereskedelmi Szervezet, az ENSZ főtitkára, az ECOSOC elnöke és az emberi jogok főbiztosa rendszeresen jelen lenne;

35. javasolja, hogy a létező de inaktív és elavult Megbízottak Tanácsát alakítsák át az Összeomlott Államok Tanácsává, amely az ENSZ megbízásából az összeomlott államokat célzó nemzetközi összefogás koordinálásáért, és tágabb értelemben az összeomlóban lévő államokban esetlegesen kialakuló konfliktus megelőzéséért lenne felelős; javasolja, hogy a Biztonsági Tanács hatalmazza fel az Összeomlott Államok Tanácsát a lakosság és a terület közigazgatásának átmeneti biztosítására ott, ahol a hivatalos állami struktúrák összeomlottak, illetve megszűnőben vannak;

36. kéri a nemzetközi környezetgazdálkodás megerősítését az ENSZ Környezetvédelmi Programjának (UNEP) környezetvédelmi feladatokra szakosodott ENSZ-ügynökséggé történő átalakítása révén, amely számára biztosítják a szükséges pénzügyi, anyagi és humán erőforrásokat, amelynek bárki tagja lehet, és amely jogosult meggyőződni arról, hogy a kormányok, nemzetközi gazdasági intézmények, és multinacionális vállalkozások betartják-e a jogilag kötelező érvényű multilaterális környezetvédelmi megállapodásokat (MEA), és amely referenciatestületként szolgál a környezetvédelemmel kapcsolatos tudományos, műszaki és jogi vonatkozású információnyújtás területén; összefogott új fellépést kér a környezeti fenntarthatóság biztosítása érdekében, beleértve az éghajlatváltozás, valamint az elszivatagosodás, a biológiai sokszínűség és a környezeti okokból menekültekké váltak kérdésének kezelését; kéri a WTO és a multilaterális környezetvédelmi megállapodások közötti igazságszolgáltatási – így például vitarendezési mechanizmusokat érintő – kapcsolatok egyértelművé tételét az ENSZ rendszerén belül;

37. felhívja a figyelmet arra, hogy az UNEP és az ENSZ Fejlesztési Programja (UNDP) között 2004 novemberében egyetértési megállapodás jött létre, amely előírja az UNEP számára, hogy kérésre segítsen növelni az egyes országok képességét arra, hogy betarthassák a fenntartható fejlődés egyik legfontosabb alappillért jelentő környezetvédelmi kötelezettségeket; támogatja ezt az álláspontot és határozottan egyetért azzal, hogy szükség van annak biztosítására, hogy mindkét programnak elegendő forrás álljon rendelkezésére a hatékony együttműködéshez;

38. hangsúlyozza, hogy az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete (UNESCO) az egyik legfontosabb szervezet az ENSZ rendszerén belül, amely globális felelősséggel bír az oktatás, a tudomány (beleértve a víz kérdését) és a kultúra területén (beleértve a kommunikációt és a médiát); felhívja a tagországokat, hogy az UNESCO számára bővebb költségvetési forrásokat biztosítsanak, hogy fontos megbízatásának eleget tudjon tenni; arra ösztönzi az ENSZ főtitkárát, hogy szisztematikusan támaszkodjon az UNESCO tevékenységére, különösen a szegénység csökkentését és az oktatást érintő politikák, illetve a kulturális sokféleség megőrzése területén;

2005. június 9., csütörtök

39. kéri az ENSZ rendszerén belül az Egyesült Nemzetek Parlamenti Közgyűlésének (UNPA) létrehozását, ami növelné a szervezet demokratikus jellegét és belső demokratizálódási folyamatát, és közvetlenül bevonná a világ civil társadalmát a döntéshozási folyamatba; kijelenti, hogy a Parlamenti Közgyűlés alapvető információs, részvételi és ellenőrzési jogokkal lenne felruházva és az ENSZ Közgyűlésének címzett ajánlásokat fogadhatna el;

40. javasolja, hogy első lépésként tartsanak egy parlamenti rendezvényt a kormány- és államfők 2005. szeptemberében tartandó találkozója előtt, amely kiegészítené a parlamenti elnökök 2005. szeptember 7–9-én New Yorkban tartandó második világkonferenciáját; kijelenti, hogy kész küldöttséget küldeni e parlamenti rendezvényre; teljes mértékben támogatja egy Demokrácia Alap létrehozását, melynek célja a demokrácia támogatása, létrehozása és megerősítése világszerte, mint azt a főtitkár jelentése javasolja;

41. kéri a tagállamokat, hogy támogassák és erősítsék meg az „ENSZ Demokrácia Gyűlést” amely népszerűsíti a demokráciát az ENSZ tagországok között és segíti a demokratikus struktúrák kialakítását az ENSZ rendszerén belül azáltal, hogy a születőben lévő demokráciák számára például szolgál, miközben megakadályozza, hogy a nem demokratikus, parancsuralmi rendszerben működő államok fontos ENSZ-tesztületekben vezető szerephez jussanak, és ezzel veszélyeztessék az ENSZ hitelességét;

42. üdvözli a főtitkár kezdeményezését az „Általános szerződés részvételi felhívás – Fókusz 2005: válasz a globális kihívásokra” megszervezésére; kéri a tagállamokat, hogy támogassák a kezdeményezést azoknak a Fókusz 2005-ben szereplő egyezményeknek az aláírásával, ratifikálásával vagy teljesítésével, amelyeket még nem írtak alá; úgyszintén kéri a Tanácsot és a Bizottságot, tekintettel a harmadik országokkal fenntartott kapcsolataikra, hogy támogassák a kezdeményezést és segítsék ezeket az országokat azon erőfeszítéseik során, hogy 2005. szeptemberéig aláírják, ratifikálják vagy teljesítsék az említett szerződések;

43. emlékeztet az ENSZ és az Európai Unió sikeres együttműködésére a szökőár-katasztrófát követő mentési és helyreállítási feladatok végrehajtása során; üdvözli a főtitkár ajánlását, amelyben kérte az ENSZ-t, hogy építsen a regionális szervezetek sikereire, különösen azon határozott normák kialakítása terén, amelyek biztosítják a politikai stabilitást és védik a kisebbségek, az őslakosok, és a hazájukban áttelepített emberek jogait; üdvözli azt az ajánlást, amely nagyobb támogatást kér Afrika és az Afrikai Unió számára; szorosabb partnerséget kér az ENSZ és az Európai Unió között, mivel utóbbi a legalkalmasabb arra, hogy más országokkal és regionális szervekkel összehangolja a globális politikák hatékony végrehajtását, beleértve a Nemzetközi Büntetőbíróságra, a Kyotói Jegyzőkönyvre és a taposóaknák nemzetközi tilalmára vonatkozó politikákat is;

44. megismétli azt az álláspontját, miszerint az EU alkotmányának fényében, az EU ENSZ-en belüli diplomáciai képviseletének javítása rendkívül fontos a két szervezet kapcsolatainak szorosabbá tétele és az EU nemzetközi befolyásának erősítése szempontjából; ezért arra ösztönzi a Tanácsot és a Bizottságot, hogy folytassák saját delegációik közös külföldi EU-delegációkká egyesítését az alábbi ENSZ-központok mindegyikében: New York, Genf, Bécs és Nairobi;

45. határozottan kéri az EU-tagállamokat, hogy késedelem nélkül támogassák a magas szintű munkacsoport jelentését követő főtitkári jelentésben vázolt reformokra vonatkozó javaslatokat, és tegyenek meg mindent e reformok végrehajtásáért a megfelelő területeken, és e célból az EU intézményeivel együttműködésben minden szükséges támogatást adjanak meg;

46. utasítja Elnökségét, hogy adjon megbízást egy szakértői csoportnak egy olyan kezdeti terv elkészítésére, amely részletezi, hogyan fog működni az ENSZ rendszerének átfogó reformja az ENSZ Alapokmánya, illetve az EU intézményeinek szemszögéből;

**2005. június 9., csütörtök**

47. úgy határoz, hogy tájékoztató kampánysorozatot indít a lakosság széleskörű tájékoztatása céljából Európában és Európán kívül, az ENSZ-reform történelmi következményeiről, és annak az európai intézményrendszerre gyakorolt hatásáról;

\*

\* \*

48. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezen állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, az EU tagállamai kormányainak és parlamentjeinek, az ENSZ főtitkárának, az ENSZ Biztonsági Tanácsa elnökének, az ENSZ Közgyűlése elnökének, az ENSZ Gazdasági és Szociális Tanácsa (ECOSOC) elnökének és az ENSZ reformjával foglalkozó magas szintű munkacsoport tagjainak, valamint az Egyesült Államok Kongresszusának, az Interparlamentáris Uniónak és az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének.

---

**P6\_TA(2005)0238****Transzatlanti kapcsolatok****Az Európai Parlament állásfoglalása a soron következő, 2005. június 20-án Washington DC-ben rendezendő EU–USA csúcstalálkozó sikerének biztosításáról**

*Az Európai Parlament,*

- tekintettel az Európai Közösség és az Egyesült Államok kapcsolatairól szóló 1990-es transzatlanti nyilatkozatra és az 1995-ös Új Transzatlanti Menetrendre,
- tekintettel az Európai Tanács 2004. december 16–17-i brüsszeli ülésének következtetéseire és különösen annak „Hatékony multilateralizmuson alapuló alapuló nemzetközi rend” és a „Közös munka a partnerekkel” című részeire,
- tekintettel az Európai Unió és az Egyesült Államok 2004. június 25–26-i dublini csúcstalálkozóját megelőzően a transzatlanti partnerség helyzetéről szóló 2004. április 22-i állásfoglalására <sup>(1)</sup>),
- tekintettel az Európai Unió és az Egyesült Államok 2004. június 25–26-i dublini csúcstalálkozójának eredményeire,
- tekintettel a transzatlanti kapcsolatokról szóló 2005. január 13-i állásfoglalására <sup>(2)</sup>),
- tekintettel a transzatlanti párbeszéd helyzetéről szóló 2001. május 17-i <sup>(3)</sup>), a terrorizmus elleni küzdelem érdekében az Egyesült Államokkal folytatott igazságügyi együttműködésről szóló 2001. december 13-i <sup>(4)</sup>), a transzatlanti kapcsolatok megerősítése: a stratégiára és az eredmények elérésére történő összpontosítás tárgyában a Tanácshoz intézett bizottsági közleményről szóló 2002. május 15-i <sup>(5)</sup> és a harmadik évezredre a megújított transzatlanti kapcsolatokról szóló 2003. június 19-i <sup>(6)</sup> korábbi állásfoglalásaira, valamint a guantánamói fogvatartottak igazságos eljáráshoz való jogáról szóló, 2004. március 10-i Tanácshoz intézett ajánlására <sup>(7)</sup>),
- tekintettel a 2005. február 9-én előterjesztett, az Egyesült Államok kongresszusának transzatlanti kapcsolatokról szóló 77. számú határozattervezetére,
- tekintettel az Európai Unió állam- és kormányfőinek és az Egyesült Államok elnökének 2005. február 22-én Brüsszelben tartott találkozóját követő nyilatkozatokra,

---

<sup>(1)</sup> HL C 104. E, 2004.4.30., 1043. o.

<sup>(2)</sup> Aznap elfogadott szövegek, P6\_TA (2005)0007.

<sup>(3)</sup> HL C 34. E, 2002.2.7., 359. o.

<sup>(4)</sup> HL C 177. E, 2002.7.25., 288. o.

<sup>(5)</sup> HL C 180. E, 2003.7.31., 392. o.

<sup>(6)</sup> HL C 69. E, 2004.3.19., 124. o.

<sup>(7)</sup> HL C 102. E, 2004.4.28., 640. o.